

BÉKÉSCSABAI FÜGGETLENSÉG

POLITIKAI LAP

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és vasárnap

Felelős szerkesztő a lapulajdonos
GESMEY SOMA

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egész évre 12 K Negyedévre 3— K
Félévre 6 K Egy óra 1-10 K
Nyiltér soronként 40 fillér

Szerkesztőség, kiadóhivatal
és könyvnyomda Békéscsaba, Főtér
Egyes szám ára 12 fillér
Vármegyei telefonszám 67

Halottak napján.

Gyertyacsillagok rezegnek a novemberi ködben: emlékek szeszalagja simul a sirra: halottak napja van, háboru düngésében, golyók vijjogása, gyök orgonaszava között haragunk érkezését érzük meg a nagy álmodó emberek napjának. Ó mennyi mámoros virág fogyott el, mennyi zenéje lett fátyolos, mennyi öröm feküdt ravatalon, hány lélek dőlt össze, mennyi hit kaskadt magába és hány szív lett csendes temetőföld, olyan mint halottak napján ködbe-szó, gyertyavilágított, kápolnás ország.

És ha szétnézünk a csendesek birodalmában: látjuk, mennyi hősi halottat takar a hatláb mély föld, mennyi ragongás dermed csontokba, mennyi szépség porladozik el. És a büszke halottak. Akik, becsületesen és őszintén, megaláztatás nélkül és kemény akaratral, igaz magyari érzéssel halolva mentek a harc mezejére, akik daloltak akkor is, mikor szívenütötte őket az ellenség golyója...

Édes anyaföldben, hideg idegenben mennyi drága halott, akiket gyászolunk kemény magyar gyászban, könnyezzük és siratjuk, de büszkén viseljük

érte a fájdalmat: a hazáért halt meg. Az ő vérük öntözte a szabadság bokrárt, melyből babért téptünk a kedves halottnak halottak napján.

Ma még hamvadó bánatok zsarátnokos üszkén új szenvedések tüze fellobban nagynéha, még néhány ősz minden szürkességét, fehér krizantémját, sokszoros fájdalmát szívünkre borítjuk halotti szemfedőként és gyászolva gyászoljuk a messze elköltözöttet, azután megnyugodunk és megpihenünk és a legdrágább emlékek örök emléket emelünk: Magyarország hőse volt, kire büszkék vagyunk. Háboru utáni halottak napja virággal pompázza a sirját a hősöknek, akiket ma gyászolunk, de akkor ünnepelelünk.

A szikjavító kísérleti telep kérdéséhez.

Lapunk e tárgyú multkori hirdadása nem volt más, mint egy kis-szivárgó örvendetes hír leközlése. A mikor azt irtuk, nem ismertük még a részleteket; ma azonban abban a helyzetben vagyunk, hogy teljesen informálhatjuk közönségünket a kérdésről és a földmívelési kormány szándékáról.

Vármegyénkben jól ismert talaj a szék, (vagy szik). Alig van községünk, melynek határában ne volna belőle kisebb nagyobb, vagy nagyon is nagy terület; hozzávetőleg összesen mintegy 100,000 kat. hold.

Óriási terület ez, mely eddig ös-dóktól fogva nagyon nagyon csekély, vagy semmi hasznot sem hozó legrosszabb földnek tekintetik, s hasznosítása vajmi szegényes; a jobbajta szik, marhalegelőül szolgál, egy-egy darab számásra 1—2 hold számítatván; a silányabb fajta pedig csak juh, sertés legelőül, jobban mondva koplaló. Az egész országnak pedig közel egy millió hold ilyen földje van. S ez az óriási terület nem is az egész országban van eloszolva, hanem a magyaralföld kellő közepén, a legtermékenyebb földek közé szorulva, leginkább a tiszta magyarságlakta vidéken! Nem kis dolog tehát, ha valakinek, vagy többeknek mondjuk a magyargazdaközönség támogatásával a kormánynak sikerülne e tengeri földet hasznavehető jó termő földdé változtatni és az alföldi magyarságot egy millió hold földdel megajándékozni.

Mert mit jelent a székesekek megjavítása? Nem kevesebbet, mint egy millió hold föld területtel megnövelni a hazai-termő talajt; nem kevesebbet, mint ennyi területtel több termő földet adni a mezőgazdaságnak, hogy több kenyert termelhesen Magyarország népének, sőt részben Németországnak is.

E kérdésnek, a szik megjavításának, tehát nemcsak helyi, megyei, hanem országos, sőt tekintettel a közép-európai hatalmak benső szövetségét, európai fontossága van.

Tudatában van annak a magyar gazdaközönség is, mert 1911-ben, a mikor a leutóbbi Országos Congressus tartott, külön szakosztály foglalkozott a kérdéssel, s tanácskozásainak eredményét feliratban felterjesztette a kormánynak, utmutatást adva arra, mit kellene az ál-

lamnak tennie a szikjavítás megoldására?

Tett is a kormány ez irányban nem egy üdvös intézkedést. Hiszen egy ilyen intézkedésének eredménye a csabai minta öntözés, ez a kitűnő sikerű gazdasági és szikjavító alkotás.

Most a földmívelési miniszteriumnak egy újabb, az öntözésnél nagyobb horderejű, messzebb kiható kezdeményezéséről van szó: meg akarja indítani az országos akciót a legfontosabb talajjavítására, a szikes földek megjavítására. Ugyanis a napokban Ambrus Sándor főispán átirat Csaba városához és értesítette, hogy a földmívelési kormány egy szikjavító kísérleti telepet kíván létesíteni és közölte a kormánynak erre vonatkozó leiratát, felhívja a várost, hogy a szikjavító telep létesíthetése céljából bocsássa rendelkezésére a gyulai vasut mentén elterülő sivár birka legelőt, hogy megbizottja ottan kezdje meg a szikjavító kísérleteket. A miniszteri leirat nem ingyen kéri a területet, hanem dacára annak, hogy közcélra szükséges neki a terület, felajánlja azt a bérösszeget, a mit a jelenlegi bérlő fizet, holdanként 4 kor. 50 fillért.

Tehát van még az alföldön, sőt van Csabán, a város közelében, ott, a hol a jobb fajta földek a birka legelő társaságában most is 40—45—48 kor.-ért vannak holdanként kiadva, — van olyan föld, ma is csak 4 kor. 50 fillért fizetnek és soha nem fizettek ennél többet! Ezt a földet kívánja a földmívelési kormány megjavítani megbizottja által, ország-világnak meg akarja mutatni, hogyan javítsa meg mindenki szikes rossz földjét! Nem újság nálunk a szikjavítás.

Hol a menyország?...

Táboroznánk ültünk négyen,
Elmélázva cimborák.
Jó kedvünk volt, s kérdeztünk:
Fiúk! Hol a menyország?...

Nevetve így szól az egyik:
A menyország borban van.
Mond a másik:
Egy szép asszony, finom bársony karjában...

Komolyan szól a harmadik:
Égben van a meny!...

En nem szóltam,
Hanem némán
Rád gondoltam édesem...

Reisinger József.

T. . . VILMÁNAK,

S. . . J. . . mérnökari százados
jegyesének ravatalánál.
Tótkomlós, 1916. okt. 19.

1.
Óh kegyetlen halál! — óh zordon enyészet!
Aratásban eddig nincs még elég részed,
Ott a csatatéren, hol a sarló arat,
Kiolta ezreknek éltét egy nap alatt?

2.
Nem elég duldod azt, hol vérrózsák nőnek,
S vérsző sebet ütöd szíven a szülőnek,
Ki fiát siratja, ki gyámolát veszti
S élete alkonyát téved bús keresztje?

3.
Nincs még elég özvegy, nincs még elég árva,
Ki férjét, ki apját egyre haza várva,
Napjait tölti csak bú és bánat között
S álmában is szíve mély gyászba öltözött?

4.
Mely, mint törött ajkát, a lelket úgy hányja,
Nem elég nagy még a könnyek Óceánja,
Melyet a csatában elhaltért naponta
Szülő, testvér, özvegy s árva szemé onta!?

5.
Bősz viharod szárnya még ide is száll át
Letörve a kertnek legszebb rózsaszálát
Rá halálos csapást éppen akkor mére,
Hogy az egy új élet küszöbéhez ére.

6.
A hön szerető szív, óh milv üdvöt érez
Közel a házasi élet édenéhez!
S mely csapás, ha a zord halál közbevágot,
Kétszívben zúzva szét üdvöt, boldogságot!...

7.
Itt is két szív lépve a himes mezőre
Remény szálaiból boldog jövőt szöve,
Örömmel építék azt a kicsi fészket,
Honnán rájok az üdv szép rózsái néztek.

8.
De ime hirtelen rőmből vész támadt,
S az üdv hajlékából lett ijesztő bánat,
S amig te hős védted szép hazádat messze,
Itthon boldogságod temploma dült össze.

9.
Ott a mezőn, melyet annyi vér áztatott,
Óh megálmódád-e azt a nagy bánatot,
Hogy, hol üdvöt leltél, ledőlt már az oltár,
S te özvegygyé lettél, mielőtt férj voltál!

10.
Óh megálmódád-e, hű arád, az árva,
Immár sötét, néma koporsóba zárva,
S az est lágy szellője, hozzád szállva, itt e
Letört szép rózsádnak bucsucókjál vitte.

11.
Vitte hű szerelmét, hűségét teneked,
A nagy bánat mellé drága örökséget,
Vitte végsőhaját, amidőn elhaltak,
Akkor is nevedet sutfogták az ajkak.

12.
De nemcsak teneked, — a jó testvéreknek,
Aki koporsója fölött keseregnek,
A sok hű, szerető rokonnak is végül
Emészto bánatot hagyott örökségül.

13.
Óh de ne sirjatok! maga szól hozzátok:
„Az Isten bocsátá e bánatot rátok,
Kesergő szívetek a min megpihenhet,
Nála keressetek vigasztalást, enyhet!”

14.
S hogyha zokogástok fel-feltör itt-amott,
Abban keressetek enyhítő balzsamot,
Hogy mint éjre reggel, téire jó kikelet,
Halálból új élet kél a sírok felett.

15.
Ama jobb hazában, hol nincs több bánat,
De minden új napra új öröm kél, támad,
Melynek nincs árnyéka, nincs sirja megásva,
Ott vár ő titeket a viszontlátásra.

16.
Ott, hol a jó szülők már idvezült lelke
Ót is már szerető keblére ölelte,
S angyalok karában az ég Istenének
Az ő ajkáról is zeng örök dicsének...

17.
S te letört virágszál, menjitt az ösvényen
Melyen szívünk, lelkünk áldása kíséren,
Menj s amit a halál itt lenn ketté vágott,
Fent az égben leld fel azt a boldogságot!

18.
Testednek a sírban lesz lágy nyoszolyája.
S hullván könnyeinknek harmatja reája,
Amit úgy szerettél, minden új kikelet
Illatos virágot hoz majd sírod felett.

19.
Menj, menj drága lélek, hová sorsod vezet,
Minket vigasztaljon remény s emlékezet,
Remény, hogy kiderül még az ég fölöttünk,
S emléked örökké áldott lesz közöttünk!

Gajdcs Pál.

Hiszen éppen Békésmegye az, a hol több mint száz éve, a hogy a híres Thessedik Sámuel szarvasi ev. pap megkezdte a szikjavítást és oly hatalmas eredményeket mutatott fel, hogy máig sem lépett senki a nyomába, s azóta a mai napig nem tettek annyit a szikjavítás terén, mint ő maga. Méltó dolog volna tehát, ha Csaba városa a kért föld átengedésével lehetővé tenné, hogy a mit a megye egy nagy fia megkezdett, azt egy nagy város előmozdítaná és lehetővé tenné, hogy az egész magyar nemzet kiszámíthatatlan hasznára végre valahára az arra leghivatottabb tényező, a földművelési kormány befejezné!

Sikerült megtudnunk a kormány további célját. Jelenleg, a világot felforgató háboru idején, nincs módjában nagy befektetéseket tenni, költséges kísérleti állomást létesíteni, de idején valónak tartja megkezdni a nagy munkát, a szikjavítást és pedig, amíg magának az államnak nem állanak majd rendelkezésére nagyobb anyagi eszközök, egyenőre úgy, hogy megbizottja lesz, aki leteszi a fontos munka alapjait, megkezdni lassan, fokozatosan a szikjavítást.

Tehát most csak földet kér a várostól; azt sem ingyen, hanem olyan áron, amennyit jelenleg is fizetnek azért a földért; de a háboru után biztos kilátásunk lehet arra, hogy nagyobb befektetésekkel, tudományosan berendezett állomást kapunk. Addig is módunk lesz gyakorlatban látni mindazt a sok eljárást, amit a hazában szerte alkalmaztak már egyesek s amit a külföld is kipróbált e téren.

A város képviselőitől függ, hogy az a nemzet erősítő, nemes munka nálunk és ne másutt kezdődjék.

Harmadik háborus Mindszent.

Milliók szomorú halála, martíromsága, gyásza és keserve, özvegysége s árvasága után eljutottunk immár a harmadik háborus mindszenhez is. Álljunk meg egy pillanatra itt, a szomorú emlékezősek fekete oszlopcsarnokában és megkínzott, fájdalomban vonagló lelkünk egész melegségével gondoljunk azokra, akik érettségük küzdve hősi küzdelmekben vérüket ontották.

A mindszentek minden időkben közel állottak lelkünkhöz, nem kevésbé most fokozottan ránk fekszik a Mindszent egész tragikuma.

Tömegsirokban, ur a szolgálal hőse megdicsőülten alusszák örök álmaikat a korán lekaszált ember milliók. A sok nyomoruság, bánatások s életörli küzdelmek után örök pihenésben gondolnak mindazokra, akiket kora özvegységben, árvaságban odahagytak s akikkel majd csak az örökkévalóságban fognak ismét találkozni.

Mindszent napján, ha kimegyünk a temetőkerthez, mindenk fölé emlékezzünk a mi hőseinkre, akik a honhagyott családért, a kis családi fészkek bontatlan melegéért, az édes

anyaföldért haltak hősi halált. Emlekezzünk rájuk és szívünk meleg szeretetének hervadhatatlan babérraival koszoruzzuk meg talán idegen ország ismeretlen tájain domboruló sirhantjaikat.

És gondoljunk mindazokra, akik tüzezőben, rettenetes szenvedések közepette gázolják le a folyton szaporodó ellenségeink óriási tömegeit, akik fölszabadították Erdély kincses földjét az oláh betörőktől s ma már román földön szegeznek a hideg szuronyvasat ősi ellenségünk gonosz melléneke.

Katonáink, a véres csatamezőkön ágyuharsonában mindszentre gyűlnek, de az emlékezésük haza szól a honhagyott családnak, a szerető feleségnek, a kis csemetéknek, a lánynak aki menyasszony már, az öreg szülőknek, aki szemének reszkető fényét is kisírta... És a kéz amely elszokott az ölelés puhaságától, aranycsillogásu és estötét fűrtök simogatásától, görcsösen tapad a fölhevült puskacsőre és feledve minden emberiséget indul rohamra, hogy életének talán ez utolsó kockázatával közelebb jusson mindazokhoz, akiket a mindszent csak gyötrelmes emlékezésben tudott visszaidni néki...

Mindszent! Te szomorú harmadik háborus mindszent, légy te az utolsó nekünk, ne kívánj tőlünk több áldozatot, szüntesd meg a borzalmas gyilkosságokat, miket a törvény jogerősen véd és mi hűséges katonáid leszünk a béke jobb napjaiban!...

Kiss Lajos

Az új bélyegilletéki fokozatok életbeléptetése.

A hivatalos lap szerdai száma közli, hogy a pénzügyminiszter a bélyeg és illetékekre vonatkozó új törvénynek a bélyegfokozatokat tárgyaló I. fejezetét 1916. évi december hó 1-ével életbe lépteti. A törvénynek ez a része az eddigi I., II. és III. értékfokozati táblázatokat érvényen kívül helyezi s azok helyébe a következő új tételek lépnek.

I. Fokozat (váltókra).

100 koronáig	— K 10 f
100 kor. tul	150 K-ig — K 20 f
150 "	300 " — K 40 f
300 "	600 " — K 80 f
600 "	900 " 1 K 20 f
900 "	1200 " 1 K 60 f
1200 "	1500 " 2 K — f
1500 "	1800 " 2 K 40 f
1800 "	2400 " 3 K 20 f
2400 "	3000 " 4 K — f
3000 "	4500 " 6 K — f
4500 "	6000 " 8 K — f
6000 koronán tul minden 3000 koronától 4 korona többlet rovandó le, úgy hogy a 3000 koronánál kisebb összeg teljesnek veendő.	

II. Fokozat (okiratokra).

40 koronáig	— K 20 f
40 kor. tul	80 K-ig — K 40 f
80 "	120 " — K 60 f
120 "	200 " 1 K — f
200 "	400 " 2 K — f
400 "	600 " 3 K — f
600 "	800 " 4 K — f
800 "	1600 " 8 K — f
1600 "	2400 " 12 K — f
2400 "	3200 " 16 K — f
3200 "	4000 " 20 K — f
4000 "	4800 " 24 K — f
4800 koronán tul minden 1600 koronától 8 korona többlet rovandó le, úgy, hogy az 1600 koronánál kisebb összeg teljesnek veendő.	

III. Fokozat (szerződésekre).

20 koronáig	— K 20 f
20 kor. tul	40 K-ig — K 40 f
40 "	60 " — K 60 f
60 "	100 " 1 K — f
100 "	200 " 2 K — f
200 "	300 " 3 K — f
300 "	400 " 4 K — f
400 "	800 " 8 K — f
800 "	1200 " 12 K — f
1200 "	1600 " 16 K — f
1600 "	2000 " 20 K — f
2000 "	2400 " 24 K — f
2400 koronán tul minden 800 koronától 8 korona többlet rovandó le, úgy, hogy a 800 koronánál kisebb összeg teljesnek veendő.	

A fokozatos illeték 50 koronáig kötelezőleg bélyegjegyek használatával rovandó le. Az új bélyegfokozatok használata alól kivételt képeznek a közszolgálati alkalmazottak ellátást élvező hozzátartozóinak azon nyugtái, amely nyugtákat valamely közpénztárból huzott illetményeikről állítanak ki. Ezeket a nyugtákat a háboru tartama alatt és a békekötéstől számított két éven belül a régi bélyegilletéki fokozatok szerint kell nyugtabélyeggel el látni.

Az erdélyi menekültek felruházása

A ruhagyűjtés végleges eredménye.

Múlt heti szerdai számunkban már közöltünk egy kimutatást, amely néhány lelkes csabai hölgy ruhagyűjtésének eredményét tünteti fel. Abban a kimutatásban nem szerepel minden gyűjtő. Az önzetlen buzgalmat akarjuk nyilvánosság előtt honorálni, amikor az alábbiakban leközzöljük a többi gyűjtő munkájának eredményét.

A múlt héten közöltekén kívül a következők adakoztak az erdélyi menekültek felruházására:

A békéscsabai áll. polg. fiúiskola menekülttanulói részére tankönyvekre és írószerekre. A békéscsabai izr. hitközség 120 K-át, a Békésmegyei Általános Takarékpénztár Részvénytársaság pedig 50 K-át adományozott. A kegyeletes adományokért hálás köszönetet mond az igazgatóság.

Balogh Irén és Gyimóthy Anna: Oláh Mártonné 2 drb ruha, Silyuh Györgyné 1 K, 1 kötő, Gyuha An-

drás 1 ing, Suhajda András 1 ing, Kirjak Pálné 3 kis ruha, Kútká M. tyás 1 K, Galik György 1 ruha, Baukó Györgyné 20, Szekerka Pál 20, Galik Györgyné 20 f, Arad Pál 1 kis ruhácska, Kolárovszki Pálné 1 blous, Suhajda Jánosné ruha, 2 blous, Horváth Mátyásné blous, 1 kabát, 1 gallér, özv. Matulái Ferencné 3 blous, ifj. Matulái Ferencné másfél kg. szappan, Macak Györgyné 1 szoknya és 2 K, Bjelyik Mátyás 40 f, Hankó Pálné 1 fejkötő és 1 kis kabát, Marik Jánosné 14 f, Darida Jánosné 1 kabát, Zelenyánszki Györgyné 1 fejkötő, 2 kabát és 50 f, Gáspár Jánosné 1 f, Hurie Mátyásné 1 blous 10 f, 1 selyemkendő, Mlatyánszki Pál 1 ruha, Ratár Györgyné 1 kabát, 1 ruha, 1 téliing, Vitaszek Erzsike 1 nadrág, 1 trikó, Szurcsik Pál 2 blouse, Kovács Jánosné 8 f, Giszely Jánosné 2 kabát, Kokavetz György 10 f, Kokavetz Jánosné 30 f, Polyák Pál 20 f, ing, Vavra V. és 10 K, Lehocki 2 K, N. N. 220 K.

Facsinay Dezsőné és Gézáné ivén: Czírok Jenőné 2, N. N. 2 P. P. 2 K, Tomka 40, Zsilák János 20 f és ruhanemű, Győri Karoly 2, Majoros József 2, özv. Csicsely Andrásné 4, Andó János 1 K, Bagyinka János 40, Kubik János 20 f, Brhlik György ruhanemű, Belanka János 20 f, Lepény Pál 1, Evancics Mariska 2 K, Facsinai Dezsőné ruhanemű.

Mészáros Gyuláné, Macskássy Ilona és Simon Ilona ivén: Végli Margit 6 drb ruhanemű, Thiesz Jolán 2 drb ruhanemű, Vicskó Erzsike 4 drb ruhanemű, Francsek Isivánné 2, Dr. Padrah Kálmánné 2, Csillag Ignácné 1 kabát, 2, Blaskó Istvánné 2, Belanka Jánosné 2, Kiss Istvánné 1 K, Dr. Sailer Vilmosné 25 drb ruhanemű, Milec Pálné 1 kabát, 2 kendő, N. N. 1 gyermekruha, 1 pongyola, Jenei Endréné 25 drb ruhanemű, Belanka Jucika 1 pár cipő, N. J. né gallér, kezelő, Csanko Ádám toll, szappan, Csanko György 50 f, Zsíros Mihály 1, Timkó János 2, Simon Lina 1 K, Botyánszki Pál 4, özv. Kútká Jánosné 2, Bukovszky Jánosné 3 K, 1 pongyola, Dr. Sz. I. 2 K, özv. Arudszki Györgyné 3 drb ruhanemű, Lukovicki Jánosné 1 kabát, 1 ruha, Kliment Z. Györgyné 1 szoknya, 1 ruha, N. N. 1, Hricsovinyi Sámuelné 2, Hankó Pál 2 K, Bodnár főbiztos 20 f, Leszich Gáborné 1 téli kabát. Sztaricskay Ferencné 18 drb ruhanemű, N. N. 30 toll, Mészáros Gyuláné toll, 13 drb ruhanemű, Macskássy Hena 2 K, özv. Bessenyei Istvánné női fehérnemű, blousok, B. B. 2 K, felső ruhafélék, Id. Such Jánosné 10 K, 42 drb gyermekruhanemű, Offenvágner Pálné ruhanemű.

Szlany Pál tanító növendékeinek gyűjtése: Botyánszki János 2 drb kabát, Vereska György 1 bluz, Hricsovinyi 10 drb fehérnemű. Mazán Jolán 1 fehérnemű, Lipták Pál 11 korona, Kolárovszki János 30 f, Lipták F. György 2 db ruhan., Franyó András 6 drb Bjelyik Mátyás 1 kabát, Mazán János 1 kabát.

Vandlík Etel közs. óvónő ivén: Maczák Jánosné 7 drb bluz, 2 drb alsó derék, 1 drb kötény, 1 drb szoknya, 1 drb fiu kabát, 1 drb mellény, Csicsely Mihályné 4 drb gyermekruha, 2 drb fehérnemű, 1

Védjegy

HARCTÉREN KÜZDŐ SZERETTEINKNEK KÜLDJÜNK „Modiano-Clubspecialité“

hüvelylyel készített **cigarettaikat**, hogy lássák, hogy nekik mindenből a **legdrágábbat** (egy doboz 70 fillér), tehát a **legjobbát** is választjuk! 1 könyvecske sodorni való papír (70 lap) ára 12 fillér.

drb sapka, 1 drb kalap, 3 drb zseb-
kendő, 2 1/2 liter bab, Kvasz Já-
nosné 2 drb gyermek kabát, 1 drb
ruha, 1 drb kabát, 2 kendő, Csa-
rejs Pálné 2 drb kendő, 4 drb bluz,
1 kötény és 2 korona, Lakatos Ilonka
2 drb szoknya, 1 drb bluz, Vandlik
Etel 2 öltözet ruha, 2 drb kötény,
6 drb bluz, 1 pár cipő és 2 K.

Hirek.

— Hősök kitüntetése. A ki-
rály elrendelte, hogy az ellenség
előtt tanúsított vitéz magatartása
elismerésül **Zöld Mór**, a 19. hon-
véd gyalogezrednél beosztott 2. hon-
véd gyalogezredbeli alezredesnek a
legfelsőbb dicséret elismerés újolag,
másodszor is tudtul adassék. **Zöld**
Mórnak a háboru alatt ez a harmadik
kitüntetése. Mindjárt a háboru
elején Dalmáciában tanúsított vitéz-
ségeért megkapta a signum laudist,
a rarancevidéki karácsonyi harcok-
ban a 3. o. vaskoronarendet érde-
melte ki, most pedig harmadszor
jutalmazza a királyi kegy, vitéz ma-
gatartásáért. A király a katonai ér-
demkereszt 3. osztályát a hadiékít-
ménnyel díjmentesen adományozta
az ellenséggel szemben vitéz maga-
tartása elismerésül **Gremperger** **Ka-**
mill 101. gyalogezredbeli hadnagy-
nak. Ugyancsak a legfelsőbb di-
cséret elismerésben részesül **Kis**
Béla 101. gy. ezredbeli főhadnagy,
míg **Szabó Géza** 101. gy. ezredbeli
tart hadnagy a katonai érdemkereszt
3. osztályát a vitézségi érem sza-
lágján nyerte. A hadseregparancs-
nokság az ellenség előtti elesett
Benke Mihály 2. honv. gyalogezred-
beli népfőlkelőnek az 1. o. ezüst vi-
tézégi érem adományozta. A má-
sodosztályu ezüst vitézségi éremet
kaptak vitézségükért a 2. honvéd
gyalogezredben: **Striffier Ferenc** népf.
hadnagy (újolag), **Hoffmann Lajos**
népf. tiszthelyettes, **Fehérvári Mihály**
szakaszvezető, **Kemfer József** és **Ko-**
zics Gyula egyévi önkéntes szakasz-
vezetők, **Zeitvogel Péter**, **Koroban**
Péter, **Takács Ernő** tizedesek, **Far-**
sang István népf. őrzető, **Tóth**
György őrzető, **Ban Mihály**, **Pető**
Imre (elesett), **Farkas János**, **Ther**
István, **Wolff Mihály** honvédek, **Zsiva**
Aurél, **Sztára Imre**, **Gornyik János**,
Huff Győző, **Katona Antal** népföl-
kelők.

— Kegyeletes ünnep a hő-
sök temetőjében. A Veres Kereszt
Egylet békéscsabai fiókja ma,
szerdán délután fél 3 órakor kegye-
letes ünnepet rendez a hősök teme-
tőjében, melyre felhívjuk lapunk ol-
vasóink figyelmét.

— Katonaorvosi s mérnöki
kinevezések. A király kinevezte a
háboru tartamára dr. **Schrötter** **Hen-**
rik, a 2. népfelkelő parancsnokság
nyilvántartásában álló, népf. orvost,
az 5. honvéd pótzászlóaljhoz való
beosztás mellett; továbbá dr. **Viczás**
Gyula a 2. népf. parancsnokság
nyilvántartásában álló, a cs. és kir.
aradi tartalékkórháznál beosztott népföl-
kelésre kötelezett orvost népföl-
kelő segédorvosokká, **Kiss János**

népfelkelő mérnököt a 2. népfel-
kelő parancsnokság nyilvántartásá-
ban népfelkelő mérnökhadnaggyá.

— A vasuti félárújegy iga-
zolványok. A Békés, Csanád és
Csongrád vármegyeiek területén lakó
igényjogosultak a magyar királyi
államvasutak vonalain félárújegy vál-
tásra jogosító arcképes igazolványait
a szegedi üzletvezetőség hosszab-
bitja meg, illetve az új igazolványo-
kat ez a hivatal állítja ki. Az iga-
zolványoknak az 1917. évre leendő
meghosszabbítása iránti kérelmek a
folyó évi október 1-től december
31-ig fogadhatók el és az ily kér-
vények gyors elintéztetése céljából
a Békésvármegyében lakó igényjog-
osultaknak október, a Csanádvárme-
gyében lakók november, a Csongrád-
vármegyében lakók pedig december
hó folyamán kell kérvényeiket be-
küldeni. A nyugdíjasok a kérvényre
ragasszák fel a meghosszabbításért
járó igazolványonkénti 2 korona
postabélyegét. Kérvényükben a gyer-
mekek nevét és életkorát tüntessék
ki és a közigazgatási hatóság által
megfelelő záradékot vezetessék reá.
Az igazolványok visszaküldéséhez
megcímzett és a kellő postabélyeg-
gel ellátott boríték melléklendő a
kérvényhez.

— Utbejárás. A körösladány—
szeghalom—füzesgyarmat—csökmői
állami utak szemléje és részben fe-
lülvizsgálata f. hó 23-án és 24-én
tartott meg **Kovács Lajos** minisz-
teri tanácsos vezetésével, amelyen a
vármegyét és a közigazgatási bizottsá-
got dr. **Berihóy István** vármegyei
főjegyző és **Horváth Béla** műszaki
tanácsos képviselték. A bizottság az
utak kiépítését általában megfelelő-
nek találta és ez alapon megfog tör-
ténni a vállalkozókkal a végleges
leszámolás.

— Katonai előléptetések. A
király **Székely Benő** dr. hadapród-je-
löltet beosztva a 2. népfelkelő-gya-
logezrednél, a 6. vartüzérezred ál-
lományában és **Gergely Sándor** had-
apród-jelöltet, beosztva a 2. népfel-
kelő-gyalogezrednél, a 6. vartüzé-
rezred állományában hadapródkká,
Kiss János népfelkelő-mérnököt, a
2. népfelkelő-parancsnokság nyil-
vántartásában mérnökhadnaggyá ne-
vezte ki.

— Az ideai dohánybevéltás.
Az ideai dohánybevéltási határidőkre
nézve a dohányjövédéki központi
igazgatóság már intézkedett. Az ideai
bevéltás ez év december 4-ike és a
jövő év február 27-ike között fog
végbemenni. A bevéltás általában
korábban kezdődik az idén, mint az
előző években, aminek oka az, hogy
a dohányjövédék a korábbi átvétel-
lel a csempészkedést is korlátozni
akarja. Ebből kifolyólag február hó-
napban már csak kevés helyen lesz
bevéltás, míg az elmúlt években a
dohány átvétele nagyjából február
végéig felé nyert befejezést. Az
ideai dohánytermés várható általános
eredményéről még nem lehet nyil-
latkozni, de a száradásra fölülte ked-
vező őszi időjárás és a magasabb
árpótlékok révén remélhető, hogy
az — a nagy háborus termelési ne-
hezségek dacára is — átlagban elég
jó anyagi eredménnyel fog záródni
a termelőkre nézve.

— A menekültek visszatérése.
A csabai hatóság ezuton is felhívta

azokat az erdélyi menekülteket, akik
Háromszék, Udvarhely és Csikvár-
megyébe valók, hogy igyekezzenek
hazatérni, mert a belügyminiszter
egyik új rendelete értelmében az ál-
lamsegélyt meg kell tőlük vonni.
Erre a felhívásra azért is szükség
van, mert igen sok háromszékme-
gyei menekült családjával rossz szá-
llásokon hideg szellős helyeken
kénytelen meghuzódni csak azért,
mert más megyebeli menekültek,
akik hamarabb érkeztek Csabára el-
foglalták a jobb helyeket. Ezek el-
távoztása után a háromszékme-
gyei is jobb szálláshoz jutnak, amire a
közelgő tél miatt is rá vannak utalva.

— Halálozás. A csabai állami
elemi iskola tanító-testületének gyá-
sza van. Egy kedves és általában sze-
retetnek örvendő tagja: **Eleőd Jánosné**
hosszas szenvedés után 40 éves ko-
rában Egerben, ahol a férje a városi
villamos mű igazgatója, elhunyt. Az
élete virágjában elhunyt tanító hal-
lálának híre őszinte részvétet keltett
Csabán. Holttestét Egerben helyezték
örök nyugalomra. Férjén kívül két
gyermeké gyászolja.

— Tifuszjárvány Csaba-Er-
szébethelyen. Már napok óta hiób-
híreket lehetett hallani arról, hogy
Csaba—Erzébethelyen egyre szaporod-
dik a tifuszos megbetegedések száma.
És a hiób-hírek valóknak is bizo-
nyultak, amennyiben a tifusz elterje-
dése olyan mérvet öltött Erzébethel-
helyen, hogy a legszigorubb hatósági
intézkedések váltak szükségessé. **Már**
eddig 67 tifuszos megbetegedés törté-
nt. A községi orvosok mindent el-
követtek a veszedelmes járvány tova-
terjedésének megállítására, de siker-
telenül, mert az **erzébethelyi közku-**
ta fertőzve vannak. Erre való tekin-
tetel a hatóság szigoruan eltiltotta a
lakosságot a kutek vizének használá-
sától. A járvány veszedelmes méretei-
nek hallatára a belügyminiszterium
Csabára küldött egy közegészségügyi
felügyelőt, aki hétfőn le is jött és tár-
gyalások eredményeként a **szegény-**
házat sürgősen kiürítették és járvány-
kórházzá alakították át, mert a tulaj-
donképeni járványkórház kicsi. Így
különítik el a tifuszos betegeket. A
A szegényházi ápoltak ez idő alatt
Erzébethelyen lesznek. Már benn a
városban is több megbetegedés, sőt
halálozás történt, úgyhogy az egész
lakosságnak a legnagyobb tisztaságot és
óvhatóságot kell figyelembe ajánlanunk.

— Újabb betörések és lopá-
sok. Vasárnapi számunkban meg-
amlékeztünk a Csabán mult héten
elkövetett betörésekről és lopások-
ról. A csendőrség és rendőrség nyo-
mozza a betörőket és tolvajokat, de
ez a nyomozás úgy látszik, nem za-
varja cirkulusaikat, mert nyugodtan
dolgoznak tovább. Egész csomó be-
törést, vagy legalább is betörési ki-
sérletet követtek el például Erzé-
bethelyen és a városhoz közel fekvő
tanyákon. Így látogatást tettek a tol-
vajok **Kliment Z. György** és ifj. **Ko-**
cziszi Mátyás tanyáján. Ez utóbbi-
tól libákat és lószerszámokat loptak.
A rendőrség és csendőrség, mást
nem tehetvén, nyomoz és egyre
nyomoz . . .

— Tragikus halál. Tragikus
körülmények között költözött ko-
sirjába **Goldmann Sámuel**, a gyu-
kereskedő társadalom egyik re-
közbecsülésben álló, szorgalmas,
vékeny tagja. Az életerősnek látszó
kereskedő vasárnap délután a Kor-
kávéházban rendes partnerével ki-
tázott. Egyszerre anélkül, hogy
rosszullétről panaszkodott volna,
kártyát kiejtette a kezéből és ha-
sápadtan, eszméletét veszítve le-
nyaltott. A körülötte lévők lefek-
ték s miután a jelenlevő dr. **Szo-**
Dávid orvos megállapította, hogy
agyvérömlés érte, a beteget koc-
lakására vitték, ahol keddre vir-
túszta, hogy pillanatra is me-
gához tért volna, kétségbeesett gy-
mekei mélységes fájdalomra kisz-
vedett.

— A városi mozgó félheti
során szerdán és csütörtökön „h-
duskézen megtalálva” c. társada-
dráma, pénteken „Lady Ciklam-
és a „Gardedám” vigjáték-ujdon-
szombaton nagy Nordisk-bemut.
A jövő heti programból külö-
sen kiemelendő nagy ujdonsá-
„Lotti ezredesei” zenés-operette,
„sárkány” nagy detektív ujdonság,
a Mozgókép Otthon legnagyobb
gere, a „Rózsafüzér”. A nagy
gerekhez naponta változatos ki-
pótlépek lesznek.

— Földesi Imrét elfogt
Többször írunk lapunkban e-
dern betörő királyról, ki többször
betörés után kézrekerülvén, két-
ben is megszökött. Először a re-
őrségi fogdából, másodszor ped-
temesvári katonai fogházból siker-
megugrania.

Most Kecskemétről kapjuk a
hogy 2 éjszakán át ott tartózkod-
csak tizenegy betörést sikerült
követnie.

Egy városi rendőrorjárat k-
rajta, a mint egy ékszerész kir-
tát fessegette és még mielőtt Föl-
megugorhatott volna, elfogták.

A betörő, — mint ezt mind-
szokta — először hamis neve
próbálkozott, de Kecskeméten
ott volt a nagváradai rendőrség
tal a Sternberg-féle betörés al-
mából Földesi ellen kiadott kö-
vénye, amelynek alapján megáll-
tották a személyazonosságát.

A nagváradai rendőrség tá-
tilag kérte fel a kecskeméti re-
őrkapitányságot, hogy hozzák Na-
váradra Földesit, de nem mul-
totta el hozzátenni, hogy erő-
megbilincselve és szigoru ő-
alatt!

Nagyérdemű közönség figyelmé

Nagyobb mennyiségű kit-
minőségű birkát olcsóbb á-
sikerült beszerezni. Tehát
nélfogva a birkahus kiló-
a mai naptól 60 fillér
leszállítom. A postával sz-
ben levő üzletemben a

birkahu
4 K 80 filléré
kapható. — Kiváló tisztelet
WEISZ MIHÁ

am.

G

déken:
3—K
1-10 K

et békés
idennapi
nagyobb
közélet

ve min-
célnek

hogy a
n rétege,
mennyre
től, hogy
lorut. Pa-
a egyre-
tot. Szá-
t millió-
és hős-
árága, if-
ereszti e

a gyer-
st, jegye-
harczere-
is vissza-

▼

▼

▼

▼

▼

▼

▼

▼

▼

▼

▼

▼

Nem lesz megrövidített róra. Az utóbbi hetekben sok esett arról, hogy a belügyminiszterium a zárórát egy órától tíz órára redukálja. A hír a ulatóhelyek és kávéházak tulajdosai között nagy nyugtalanságot keltett. A rendőrség részéről Schreier Emil tanácsos már néhány napot kijelentette, hogy a záróra újabb megrövidítéséről szóló híresztelések pletánok. A belügyminiszterium illetékes osztályában sem tudnak erről semmit, és kijelentették, hogy ilyfajta megrövidítés a belügyminiszteriumban nem készül s egyelőre tervbe sincs.

Mcnekültek postája. Kony György Rikfalváról 15 éves leánya Szernyei Jánosnét. Lakik Békéscsaba-Erzsébethely, Wagner-utca 31.

Förvénykezés.

§ Vádaskodó tolvaj. Id. Csereyecz János békési lakos bérbe vette Várad Istvánné szül. Kis Julianna nagyváradi lakosnak Békésen házat s bezárt pince ajtó zármelegnek a kulcsa Várad Istvánné volt, beverte s a pincéből 50 K értékű ponyvát vett el s a saját céljaira fordította. Id. Csereyecz állítása szerint neki Váradiné 50 K-val tartozott. Csereyecz Farkas Mátyást vádolta meg a nyomozás során a lopás elkövetésével Csereyeczet lopás és hamis írásjegyek miatt 14 napi fogházra 20 K pénzbüntetésre ítélték.

§ Tolvaj leány. Döge Erzsébet aványai születésű körösladányi számos özv. Kenér Ferencné kármesteri Kőrösladányban a bezárt szekerek lopott kulcsával való felnyitása után 200 K felüli értékben ruhákat és cukrot, Kisujszentgyörgyön Kis Sándor kárára nyílt a 6 csirkét, ugyanott Földházi Bert kárára nyílt helyről egy izben 4 csirkét, azután 4 csirkét s hardizben 8 csirkét és Kőrösladányban Papp Teréz kárára nyílt a ruhákat lopott, amiért erősen 4 hónapi fogház büntetésre ítélték.

§ Orgazdaság. Botos András körösladányi kereskedő és Tasi Anka cipészsegéd tudva azt, hogy a kárát kinált bőr- és cipőtalp a Steiner Károly kárára elkövetett lopás származott, azt vagyont hasznosítva végezték megszerzték. Botost 14 napi fogházra ítélték a bíróság.

§ Vitás sertések. Gyulán folyó májusában Góg Julianna 2 drb sertést adott el Anka Jánosné gyulai anyjának 400 K s a vételárát a vevő nem fizette. Góg Julianna később megtalálta, hogy a sertéseket eladta, tévedett az árban s kárát venni a vevőtől, hogy adja vissza a sertéseket. A vevő erre nem hajlandó, mire Góg Julianna a vevőt távollétében lakásáról a sertésekre hajította a sertéseket s a vevőt csak rendőri közbenlépésre hozta vissza. A bíróság eltulajdoní-

sítási szándékot fennforogni nem látott s Góg Juliannát a lopás vádjától felmentette. A kir. ügyész fellebbezett Góg Julianna elítélésé végett.

Időjárás.

Az őszi szántás-vetésnek az időjárás igen kedvező volt, melyet gazdáink igyekeztek is kihasználni. Az idén több föld lesz megmunkálva, mint a múlt évben, mert egyfelől az időjárás is jobb, azonkívül a munkáskéz is több. A hadvezetőség a kisgazdákat és földmiveléssel foglalkozókat a lehetőségig szabadsággalta és elegendő hadifoglyot bocsájított rendelkezésre.

Októberben elég csapadék volt, így a termőföld a szükséges nedvességhez jutott. Az őszi esőzések befolyással vannak a jövő évi termésre, sőt részben a téli havazásra is. Így a múltban, 1862. és 1865-ben az őszi teljesen száraz volt, a rá következő telek igen enyhék, a nyár 1866-ban, de különösen 1863-ban igen aszályos volt.

Havas teleket mindenkor nedves őszi előzték meg; így az 1888., 1893. és 1895-iki nagy és havas telek előtt ősszel sok eső volt. Ám nedves őszi nem mindenkor következett havas és nagy hideg tél, de a termés biztosítva volt, mert a talajban elég u. n. téli nedvesség volt.

Az idei november első fele enyhe, sőt 11—12. körül meleg lesz, 15-től kezdve már hidegebb, az éjjeli fagyok is mind gyakoriabbak lesznek. Nem lehetetlen, hogy 18—28. között, mikor az idő háromizben is csapadékra hajlik, a sík Alföldön is havat látunk.

Novemberben még vannak kellemes napfényes napok, de volt már téli időjárás, mikor a hideg elérte a 10—13 R. fokot. A legzordabb novemberi időjárás 1829-ik évben volt, mikor mindenszentek napján leesett a hó és a tél 1830. április 8-ig tartott. Hideg november volt 1812-ben, amikor november 6-án kezdődött Oroszországban olyan tél, mely Napoleon seregét tönkretette.

Ilyen rendkívüli időjárásra jelenleg kilátás nincs, hanem az így alakul:

1—14. enyhe, 1—3. éjjel fagy. Nappal hűvös, enyhe változó, 5—14. derülésre hajló, enyhe. 1—6. és 7—12. között kevés csapadék lehet. 6—7. szeles, esetleg csapadékra hajló, de a mi vidékünkön nem biztos. 8. távoli vidéken földrengés. 11—12. meleg. 15—30. hűvös, éjjeli fagyokkal. 14—16. éjjel igen hideg. 17—20. borultas, fellegetes, csapadékra hajló. 16—21. kevés csapadék, éjjeli fagyokkal, különösen 20—21-én. 18—22. csapadékra hajló, 22., 23—30. éjjeli fagyok. 21—25. és 25—28. között csapadékra hajló idő. 27-én éjjel erős fagy.

Ludvig Ede.

Egy 6 lakásból álló, jól jövedelmező

bérház

Békéscsabán, közel a vasúthoz, jutányosan

eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Szeretetadományokat kér

a Hadsegélyező Hivatal átvételi különítménye Bpest, IV. Váci-utca 38.

Nyomatott a „Békésmegyei Függetlenség” könyvnyomdájában Békéscsabán.

Főtér közelében négy kisebb lakásból álló ház eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Az Andrássy-ut 20. sz. a., a volt Csepregi-féle saroképületben

3 szobás utcai lakás október 24-től kiadó. Bővebbet Lipták G. Pálnál.

NYOMDÁNKBA

s papírüzletünkbe

egy-egy fiu

tanoncúl

felvétetik.

Eladó ház.

Özv. Zvaratkó Pálnénak Békéscsabán, a község egyik legforgalmasabb helyén, Hunyadi-téren (Gyümölcs-piacon) levő

háza

szabadkézből, előnyös fizetési feltételek mellett eladó. Felvilágosítást ad Zvaratkó Pál árvaszéki helyettes ülnök, a községi árvaszéknél.

Békésmegyei Általános Takarékpénztár r. t. Békéscsaba

mint a cs. és kir. hadügyminiszterium sertésátvételi bizottsága békésvármegyei kirendeltsége.

Telefon szám 50.

Felhívás a sertéshizlalókhöz!

A fent irt pénzintézet a cs. és kir. hadügyminiszterium által a hadsereg részére szükséges sertések, zsir- és szalonna beszerzésével Békésvármegye, Biharmegye, Neszalontai járás területére megbízatván, felszólítja mindazok ezen területen lakó gazdákat, uradalmakat, ipari hizlalókat és kereskedőket, akik legalább 20 drb vagy ennél több hizott sertés felett rendelkeznek, vagy a hizlalás előrehaladásához képest a közel jövőben ilyenek telett rendelkezni fognak, hogy ezen sertéseket a cs. és kir. hadvezetőség részére való maximális ármellett átvételre haladéktalanul náluk jelentsék be.

A ki e bejelentést önként megteszi, nemcsak kötelességszerűleg előmozdítja hadseregünk élelmezését, hanem önmagát is megóvjja mindazon következményektől, amelyek sertésállományának elrekvirálásával egybe lesznek kötve.

Békésmegyei Általános Takarékpénztár R.-T. Békéscsaba mint a cs. és kir. hadügyminiszterium sertésátvételi bizottsága békésvármegyei kirendeltsége.